

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET Alm. del - bilag 847 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806
2. marts 2001

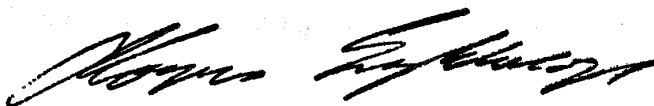
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser m.v. er sat på dagsordenen for rådsmøde (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001 som dagsordenspunkt 4.

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 9. marts 2001, dagsordenspunkt rådsmøde (indre marked, forbruger og turisme) den 12. marts 2001, vedlægges Justitsministeriets notat vedrørende det nye dagsordenspunkt.

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 28. februar 2001
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2000-722/21-0004
Dok.: LTH20259

RESUMÉ

af

vedlagte delvis nye aktuelle notat om direktivforslaget om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser m.v. (KOM (1998) 468 endelig udgave).

Direktivforslaget indeholder regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, herunder navnlig om tjenesteyderes oplysningspligt, uanmodede henvendelser til forbrugere og forbrugernes fortrydelsesret.

Siden Folketingets Europaudvalg sidst blev orienteret om sagen den 24. november 2000, har det nuværende formandskab fremlagt et nyt samlet kompromisforslag.

Kompromisforslaget er udtryk for delvis totalharmonisering, delvis minimumsharmonisering.

Det vil efter forslaget være muligt for medlemsstaterne at opretholde eller gennemføre strengere regler om oplysningspligt til beskyttelse af forbrugerne på direktivets område. Medlemslande, der benytter sig af minimumsbestemmelsen til at indføre strengere oplysningsregler, skal efter kompromisforslaget give Kommissionen underretning herom, hvorefter Kommissionen skal informere Rådet og Parlamentet og sikre, at forbrugerne og de erhvervsdrivende i medlemslandene kan gøre sig bekendt med de videregående regler.

Kompromisforslaget vil øge forbrugerbeskyttelsen ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Dette vil ske dels ved gennemførelsen af en omfattende generel oplysningspligt, dels ved indførelsen af en almindelig fortrydelsesret, der ikke kun gælder forsikringsaftaler.

Direktivforslaget er sat på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (Indre Marked og Forbruger) den 12. marts 2001 med henblik på politisk debat/opnåelse af politisk enighed.

AKTUELT NOTAT

om

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF, direktiv 97/7/EØF og direktiv 98/27/EF (KOM (1998) 468 endelig udgave).

1. Baggrund og indhold

I 1997 vedtog Rådet og Parlamentet et direktiv om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler om fjernsalg (97/7/EF). Direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 442 af 31. maj 2000. Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser er undtaget fra dette direktiv, som er et minimumsdirektiv.

I Kommissionens meddelelse om "Finansielle tjenesteydelser : Øget forbrugertillid" (KOM (1997) 309) – som var en opfølgning af grønbogen "Finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger" (KOM(1996) 209) – anførte Kommissionen, at man ville fremsætte et direktivforslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Direktivforslaget skulle være et supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv, jf. ovenfor, men tilpasset de særlige forhold, der gør sig gældende ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

Kommissionen præsenterede direktivforslaget for Rådet (forbrugerministre) den 3. november 1998.

Direktivforslaget har hjemmel i EF-traktatens artikel 95, jf. artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal (fælles beslutningstagen).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 1999 var der en orienterende debat om nogle af de spørgsmål, som forslaget regulerer.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg har den 19. april 1999 afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

Europa-Parlamentet vedtog den 5. maj 1999 en udtalelse om direktivforslaget, som er gengivet nedenfor under punkt 5.

Kommissionen fremlagde den 23. juli 1999 et ændret forslag på baggrund af Rådets tilkendegivelser og Parlamentets udtalelse (KOM(1999) 385 endelig udgave).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 8. november 1999 var der en drøftelse om nogle hovedspørgsmål, navnlig spørgsmålet om graden af harmonisering, som det ikke lykkedes at nå til enighed om.

Sagen var på ny på dagsordenen for rådsmødet (Indre Marked) den 7. december 1999, hvor Rådet vedtog en erklæring om, at man ville arbejde videre med sagen, idet man bl.a. opfordrede

Kommissionen til at udarbejde en oversigt over medlemslandenes regler om informationspligt ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 2000 redegjorde Kommissionen for arbejdet med at udarbejde oversigten over medlemslandenes regler om informationspligt. Et udkast til oversigten blev fremlagt på et møde i Rådets arbejdsgruppe den 26. juli 2000.

Direktivforslaget har senest været på Rådets dagsorden den 30. november 2000 (Indre Marked og Forbruger), hvor det franske formandskab kom med en statusrapport. Formandskabet anførte bl.a., at man imødeså Kommissionens kommende meddelelse om elektronisk handel og finansielle tjenesteydelser, idet der ifølge formandskabet er behov for at se direktivforslaget i sammenhæng med andre initiativer med henblik på at skabe en sammenhængende juridisk ramme for finansielle tjenesteydelser. Rådet noterede sig formandskabets statusrapport.

På rådsmødet (Indre Marked og Forbruger) den 12. marts 2001 er direktivforslaget sat på dagsordenen med henblik på politisk debat/opnåelse af politisk enighed.

Under det finske formandskab i 2. halvår af 1999 blev der fremlagt et samlet kompromisforslag, som det ikke lykkedes at nå til enighed om på rådsmødet den 8. november 1999. Det nuværende formandskab har med udgangspunkt i dette forslag fremlagt et nyt samlet kompromisforslag.

Anvendelsesområdet for kompromisforslaget er forbrugerftaler om fjernsalg af "finansielle tjenesteydelser", der i kompromisforslaget defineres som enhver tjenesteydelse, der har karakter af bank-, kredit-, forsikrings-, pensions- eller betalingsformidlingsvirksomhed.

Forslaget omfatter enhver aftale vedrørende finansielle tjenesteydelser mellem en erhvervsdrivende (leverandøren), der handler som led i sit erhverv, og en forbruger, når aftalen indgås som led i et system for fjernsalg organiseret af den erhvervsdrivende og udelukkende ved brug af en eller flere former for fjernkommunikation, dvs. uden at leverandøren og forbrugeren er fysisk til stede samtidig. Reglerne gælder, hvad enten den erhvervsdrivende er underlagt offentligt tilsyn eller ej.

Eksempler på fjernkommunikation er telefon, breve, telefax, elektronisk post, Internet, radio og fjernsyn.

Hvis en finansiel tjenesteydelse omfatter flere handlinger efter hinanden eller en række enkelt-handlinger gennem en vis periode, omfatter forslaget kun den første af disse handlinger. Forslaget omfatter f.eks. en aftale om åbning af en bankkonto, men ikke efterfølgende pengeoverførsler, hævning af penge m.v. Ligeledes er erhvervelse af kreditkort omfattet, men ikke de efterfølgende betalinger ved brug af kortet.

Kompromisforslaget indeholder ikke en generel minimumsklausul, hvorefter medlemsstaterne kan gennemføre eller opretholde strengere bestemmelser med henblik på beskyttelse af forbrugere. På visse punkter åbner forslaget dog mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte eller opretholde strengere regler, navnlig med hensyn til leverandørens oplysningspligt, jf. straks nedenfor.

Forslaget indeholder regler om leverandørens oplysningspligt, hvorefter denne i god tid, inden der indgås en aftale, skal give forbrugeren en række oplysninger vedrørende aftalen og den pågældende tjenesteydelse. Oplysningerne skal være klare og forståelige og skal være udformet på en måde, som tager særligt hensyn til umyndige personer.

Efter kompromisforslaget kan medlemsstaterne opretholde eller gennemføre strengere regler om oplysningspligt til beskyttelse af forbrugerne på direktivets område. Medlemsstaterne vil således kunne opretholde eller indføre nationale regler om en videregående oplysningspligt både på områder, som ikke er reguleret af EU-lovgivning, og i medfør af minimumsbestemmelser i andre direktiver som f.eks. forbrugerkreditdirektivet. Medlemslande, der benytter minimumsbestemmelsen til at indføre strengere oplysningsregler, skal efter kompromisforslaget give Kommissionen underretning herom, hvorefter Kommissionen skal informere Rådet og Parlamentet og sikre, at forbrugerne og de erhvervsdrivende i medlemslandene kan gøre sig bekendt med de videregående regler.

Ifølge kompromisforslaget skal regler om oplysningspligt i allerede gennemførte direktiver om finansielle tjenesteydelser fortsat gælde.

Ifølge kompromisforslaget skal tjenesteyderen give en række oplysninger om sin virksomhed, herunder om beliggenhed og organisationsform. Tjenesteyderen skal endvidere bl.a. oplyse om tjenesteydelsens samlede pris eller grundlaget for udregningen af denne, og forbrugeren skal have oplysninger om leverings- og betalingsvilkår, adgangen til at fortryde aftalen samt betingelserne for og retsvirkningerne af anvendelse af fortrydelsesretten.

Tjenesteyderen skal bl.a. også oplyse om kontraktvilkårene og en eventuel tidsmæssig begrænsning af aftalen samt om parternes mulighed for at opsige kontrakten og retsvirkningerne heraf. Tjenesteyderen skal endvidere give en beskrivelse af den finansielle tjenesteydelses vigtigste karakteristika samt oplyse, om der er klageadgang, og hvis dette er tilfældet, hvorledes forbrugeren kan gøre brug heraf.

Oplysningerne skal gives på en måde, som er egnet under hensyn til det anvendte kommunikationsmiddel. Inden der indgås en aftale om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, skal forbrugeren have oplysningerne samt alle aftalevilkår på papir eller på et andet varigt medium, jf. nedenfor. Oplysningerne kan dog gives straks efter aftalens indgåelse, hvis aftalen er indgået på forbrugers anmodning, og det af tekniske grunde ikke er muligt at give dem inden.

Ved "varigt medium" forstås et kommunikationsmiddel, der gør det muligt for forbrugeren at lagre oplysninger adresseret til ham med henblik på fremtidig brug, og på en måde, som muliggør uforandret reproduktion af de lagrede oplysninger. Eksempler på varige medier er disketter, CD-ROM og elektronisk post, der kan lagres på en harddisk.

Selv om leverandøren har meddelt aftalevilkårene på et andet varigt medium end papir, kan forbrugeren kræve (også) at få oplysningerne på papir. Og selv om det f.eks. er aftalt, at kontakten mellem parterne under aftalens opfyldelse skal foregå ved brug af e-mail, kan forbrugeren når som helst kræve, at kontakten for fremtiden skal ske ved brug af papir.

Kompromisforslaget indeholder særlige regler om oplysningspligten ved telefoniske henvendelser. Leverandøren skal ved samtalens begyndelse præsentere sig tydeligt og gøre opmærksom på

formålet med henvendelsen. Hvis forbrugeren samtykker, kan leverandøren undlade en del af de ovenfor nævnte oplysninger i telefonsamtalen, men dette ændrer ikke på, at oplysninger skal gives på et varigt medium inden aftalens indgåelse - eller umiddelbart herefter, hvis forbrugeren har anmodet om, at tjenesteydelsen udføres, selv om forbrugeren ikke kan nå at få oplysningerne først.

Ifølge direktivet om elektronisk handel (2000/31/EF) skal der ved elektronisk handel mv. indføres et afsenderlandsprincip, som bl.a. indebærer, at medlemsstaterne inden for direktivets område ikke kan begrænse adgangen til at levere tjenesteydelser fra en anden medlemsstat. Det betyder bl.a., at tjenesteydere alene kan pålægges at overholde de markedsføringsregler af offentligretlig karakter, som gælder i det land, hvor tjenesteyderen er etableret. Afsenderlandsprincippet vil efter regeringens opfattelse ikke finde anvendelse på de kontraktretlige regler i nærværende direktivforslag, herunder formentlig oplysningsreglerne. Der er i Rådets arbejdsgruppe rejst spørgsmål om forståelsen af e-handelsdirektivet på dette punkt.

Efter forslaget skal der gælde en generel fortrydelsesfrist på 14 dage, men medlemsstaterne kan fastsætte en frist på 30 dage ved forsikrings- eller pensionsaftaler.

Fristen begynder at løbe fra det seneste af følgende tidspunkter: 1) den dag, aftalen blev indgået, eller 2) den dag, forbrugeren modtog de foreskrevne oplysninger m.v.

Fortrydelsesretten gælder ikke ved aftaler om finansielle tjenesteydelser, hvis pris er afhængig af svingninger på kapitalmarkedet, f.eks. tjenesteydelser knyttet til værdipapirer, futures, optioner, valutakurs- og renteinstrumenter, og ved aftaler om forsikringer, der tegnes for en periode på højst 1 måned.

Medlemsstaterne kan endvidere bestemme, at fortrydelsesretten heller ikke skal gælde ved aftaler om realkredit m.v., herunder om fastforrentede lån, som sikres ved pant eller lignende rettigheder i fast ejendom, og som finansieres ved udstedelse af obligationer, eller ved aftaler om kredit, som først og fremmest er bestemt til erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til en grund eller til en bygning eller til renovering eller forbedring af en bygning.

Fortrydelsesretten ophører inden fristens udløb, hvis aftalen på forbrugers anmodning er opfyldt af begge parter.

Hvis forbrugeren vil benytte fortrydelsesretten, skal han inden udløbet af fortrydelsesfristen give leverandøren meddelelse herom.

Hvis medlemslandene benytter sig af muligheden for at undtage realkreditlån fra fortrydelsesretten, skal Kommissionen underrettes herom. Kommissionen skal herefter på samme måde som ved indførelse af yderligere oplysningspligter underrette Rådet og Parlamentet og sikre, at forbrugere og de erhvervsdrivende i medlemslandene kan gøre sig bekendt med de videregående regler.

Direktivet berører efter kompromisforslaget ikke reglerne i det generelle fjernsalgsdirektiv, hvorefter tilknyttede kreditaftaler, som er indgået med tredjemand, bortfalder i tilfælde, hvor forbrugeren træder tilbage fra aftalen med leverandøren. Tilsvarende skal tilknyttede kreditaftaler også bortfalde, hvis forbrugeren træder tilbage fra en aftale om en finansiell tjenesteydelse.

Fortrydelsesretten er betinget af, at forbrugeren snarest muligt betaler for den del af tjenesteydelsen, som i henhold til aftalen allerede er udført på det tidspunkt, hvor fortrydelsesretten gøres gældende.

Vederlaget for den udførte del af tjenesteydelsen skal fastsættes ud fra en vurdering af omfanget af det faktisk udførte set i forhold til den samlede tjenesteydelse. Der kan dog kun kræves vederlag, hvis leverandøren kan godtgøre, at forbrugeren inden aftalens indgåelse har fået oplysninger, der gjorde det muligt for denne at vurdere, hvor stort et beløb der i givet fald skulle betales, og hvis forbrugeren særligt har anmodet om, at udførelsen af tjenesteydelsen skulle påbegyndes inden udløbet af fortrydelsesfristen.

Træder forbrugeren tilbage fra aftalen i overensstemmelse med reglerne herom, og har forbrugeren betalt helt eller delvis, skal leverandøren tilbagebetale det modtagne, bortset fra beløb, som forbrugeren eventuelt skal betale for den del af tjenesteydelsen, som er udført, jf. ovenfor. Tilbagebetaling skal ske snarest muligt og senest 30 dage efter, at leverandøren har modtaget meddelelsen om, at forbrugeren træder tilbage.

Træder forbrugeren tilbage fra aftalen, og har leverandøren udbetalt et lån eller stillet en genstand til rådighed for forbrugeren, skal forbrugeren snarest muligt og senest 30 dage efter, at han har givet meddelelse om brug af fortrydelsesretten, tilbagebetale beløbet, henholdsvis tilbagegive genstanden. Bestemmelsen foreslås ikke sanktioneret i direktivet.

Medlemsstaterne skal fastsætte passende regler, hvorefter forbrugeren skal kunne annullere betalinger med betalingskort, hvis betalingskortet har været brugt svigagtigt i forbindelse med en aftale, som er omfattet af direktivet. Forbrugeren skal samtidig kunne få refunderet den pågældende betaling.

Medlemsstaterne skal forbyde erhvervsdrivende at udføre en tjenesteydelse for forbrugeren uden forudgående aftale eller anmodning herom, og forbrugeren må ikke kunne påføres nogen forpligtelse ved en sådan fremgangsmåde.

Efter kompromisforslaget må leverandører ikke rette kommerciel henvendelse til forbrugere ved brug af telefax eller et automatisk opkaldssystem uden menneskelig indvirken, medmindre forbrugeren forudgående har givet samtykke hertil. Henvendelse til forbrugere ved brug af andre former for fjernkommunikation, som tillader individuel kommunikation (f.eks. telefon, brev eller elektronisk post), skal også begrænses, men det overlades til medlemsstaterne at bestemme, om der enten skal være forbud mod uanmodet henvendelse eller mulighed alene for, at forbrugeren kan frabede sig markedsføringen.

Medlemsstaterne kan pålægge leverandøren bevisbyrden for, at han har opfyldt sin oplysningspligt efter forslaget. Leverandøren kan endvidere pålægges bevisbyrden for, at der er indgået en aftale, og – hvor det har betydning for parternes retsstilling – at forbrugeren har givet samtykke til, at aftalen fuldbyrdes inden udløbet af fortrydelsesperioden.

Efter kompromisforslaget skal et aftalevilkår, som pålægger forbrugeren bevisbyrden for, at leverandøren ikke har opfyldt sin oplysningspligt m.v. efter direktivet, anses for et urimeligt afta-

levilkår, der kan tilsidesættes efter de regler i national ret, som gennemfører direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår.

Efter forslaget skal medlemslandene sikre, at der findes egnede og effektive retsmidler til brug for løsning af tvister på direktivets område.

Efter forslaget skal Kommissionen senest ved udgangen af 2003 udarbejde en redegørelse til Rådet og Europa-Parlamentet om direktivets virkning for udviklingen af det indre marked, navnlig reglerne om eventuelle problemer for forbrugere og erhvervsdrivende på grund af forskellige nationale regler om oplysningspligt og fortrydelsesret.

Fristen for gennemførelse af direktivet er i kompromisforslaget fastsat til 2 år efter ikrafttrædelsen.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen fremhæver i sin begrundelse for forslaget, at anvendelse af kommunikationsteknologi er egnet til grænseoverskridende aftaleindgåelse. Med henvisning hertil finder Kommissionen det nødvendigt, at der vedtages harmoniserede regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Kommissionen finder, at uensartede regler i medlemslandene vil kunne hindre udviklingen af det indre marked. Et direktiv er desuden nødvendigt som supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv.

Det skønnes, at direktivforslaget ikke er i strid med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Lov om visse forbrugerftaler (dørsalgsløven) indeholder bl.a. bestemmelser om oplysningspligt og fortrydelsesret ved fjernsalg af varer og tjenesteydelser. Reglerne er en gennemførelse af det generelle fjernsalgsdirektiv og finder ikke anvendelse ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Loven indeholder dog bestemmelser om fortrydelsesret ved indgåelse af forsikringsaftaler, som gælder, uanset om der er tale om fjernsalg eller ej.

Ved forsikringsaftaler (bortset fra aftaler om visse korttidsforsikringer) har forbrugeren en fortrydelsesfrist på 14 dage, der regnes fra det tidspunkt, hvor forbrugeren har modtaget underretning om, at forsikringsaftalen er indgået, eller hvor forbrugeren efterfølgende har fået forsikringsbetingelserne i hænde.

Hvis forbrugeren vil bruge fortrydelsesretten, sker dette ved at underrette forsikrings-selskabet herom. Der gælder ingen formkrav. Underretning kan således gives mundtligt, skriftligt eller på anden måde, men efterfølgende skal forbrugeren i praksis kunne bevise, at han har givet underretningen rettidigt.

Senest ved udleveringen af forsikringsbetingelserne skal selskabet give forbrugeren tydelig skriftlig oplysning om fortrydelsesretten. Der skal anvendes en bestemt tekst, som er fastsat ved bekendtgørelse. Hvis der ikke er givet sådan oplysning, er aftalen ikke bindende for forbrugeren.

Hvis forbrugeren bruger fortrydelsesretten, kan forsikringsselskabet ikke kræve vederlag for de dage, hvor forbrugeren har været dækket af forsikringen.

En erhvervsdrivendes adgang til at rette henvendelse til en forbruger ved brug af fjernkommunikationsmidler med henblik på indgåelse af en aftale, herunder om en finansiel tjenesteydelse, er reguleret af markedsføringsloven og dørsalgsloven. Sådanne henvendelser må ifølge markedsføringsloven ikke ske ved brug af elektronisk post, et automatisk opkaldssystem eller telefax, medmindre forbrugeren på forhånd har anmodet om det. Efter dørsalgsloven må telefoniske henvendelser ikke ske uanmodet til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale, herunder om en finansiel tjenesteydelse. Henvendelser om tegning af forsikring er dog undtaget fra dette forbud, og en erhvervsdrivende må således gerne rette uanmodet telefonisk henvendelse til en forbruger med henblik på tegning af en forsikring, medmindre forbrugeren har frabedt sig dette, jf. nedenfor.

Henvendelse ved brug af andre fjernkommunikationsmidler må ifølge markedsføringsloven ikke ske, hvis forbrugeren har frabedt sig det direkte over for den erhvervsdrivende eller ved henvendelse til Det Centrale Personregister.

I de tilfælde, hvor det herefter er tilladt den erhvervsdrivende ved brug af fjernkommunikation at rette uanmodet henvendelse til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale, f.eks. om en finansiel tjenesteydelse, skal den erhvervsdrivende ved første henvendelse til den pågældende oplyse forbrugeren om muligheden for at frabede sig sådanne henvendelser.

Markedsføringsloven indeholder generelle regler om god markedsføringsskik, herunder bl.a. om erhvervsdrivendes almindelige vejledningspligt. Der vil efter denne lov kunne gribes ind over for markedsføring, som består i at udføre tjenesteydelser, uden at forbrugeren har bedt om det. Efter dørsalgsloven kan forbrugeren ikke blive forpligtet til at betale vederlag for en tjenesteydelse, der udføres uden forbrugers forudgående anmodning.

Kreditaftaleloven indeholder generelle regler om kreditgiveres oplysningspligt og om formkrav til kreditaftaler m.v. Reglerne gælder også, når en kreditaftale indgås ved brug af fjernkommunikation.

En kreditaftale skal ifølge kreditaftaleloven indgås skriftligt og indeholde oplysning om bl.a. størrelsen af kreditomkostningerne eller grundlaget for udregning heraf. Dertil kommer oplysninger om de årlige kreditomkostninger i procent og det samlede beløb, som skal betales. Ved kreditaftaler med variabelt lånebeløb skal disse oplysninger gives med angivelse af eksempler på forskellig udnyttelse af kreditmaksimum.

Reglerne i kreditaftaleloven gennemfører forbrugerkreditdirektivet (direktiv 87/102/EØF), som er et minimumsdirektiv. Minimumsklausulen i forbrugerkreditdirektivet er anvendt til at give forbrugerne en højere beskyttelse ved indgåelse af kreditaftaler end den, som følger af direktivet. Endvidere er kreditaftaler, som først og fremmest er bestemt til erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til en grund eller til en bygning, undtaget fra forbrugerkreditdirektivet, men omfattet af kreditaftaleloven.

Overtrædelse af reglerne om oplysningspligt i kreditaftaleloven er civilretligt sanktioneret ved, at kreditgiveren i givet fald afskæres fra at kræve visse kreditomkostninger m.v. betalt.

Den næringsretlige lovgivning på det finansielle område (bl.a. bank- og sparekasseloven, lov om forsikringsvirksomhed, realkreditloven, lov om investeringsforeninger og lov om værdipapirhandel m.v.) indeholder visse regler om oplysningspligt. Reglerne gælder, uanset om der er tale om fjernsalg eller ej. Der er i vidt omfang tale om pligt til at oplyse om anden lovgivning og skattemæssige forhold m.v. med henblik på, at forbrugeren kan bedømme tjenesteydelsen.

Efter lov om forsikringsvirksomhed skal der ved skadesforsikringsaftaler bl.a. gives oplysning om, hvilket lands lov der vil gælde for aftalen, og om forbrugers klagemuligheder. Ved livsforsikringsaftaler har selskabet en almindelig pligt til at give tilstrækkelige oplysninger om selskabet og forsikringsaftalen, således at forbrugeren har mulighed for at forstå de væsentligste elementer i forsikringen.

Ved udbud af andele i investeringsforeninger m.v. skal der foreligge et prospekt med en række oplysninger, bl.a. om regnskabsmæssige forhold og om medlemmernes stemme- og indløsningsret.

Efter markedsføringsloven kan Forbrugerombudsmanden anlægge retssag ved domstolene om påbud eller forbud vedrørende handlinger i strid med loven.

Der findes på det finansielle område forskellige brancheklagenævne, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Der gælder ikke i dansk ret lovbestemte, særlige bevisbyrderegler på de områder, der er omfattet af direktivforslaget.

4. Høring

Direktivforslaget har været i høring hos en række organisationer m.v. I notat af 17. marts 1999 til specialudvalget er der redegjort for de modtagne høringssvar vedrørende Kommissionens oprindelige forslag.

Organisationerne er blevet hørt om et tidligere kompromisforslag, og udtalte sig i den forbindelse bl.a. om spørgsmålet om harmoniseringsgraden.

Realkreditrådet, Forbrugerrådet og Advokatrådet tilkendegav, at man på det foreliggende grundlag finder, at direktivet bør være et minimumsdirektiv.

Finansrådet anførte, at man principielt går ind for totalharmonisering, men at man godt kan se, at totalharmonisering på de foreliggende enkeltområder kan volde problemer, og at man på den baggrund kan tilslutte sig minimumsharmonisering.

Forsikring & Pension går ind for totalharmonisering. Man finder desuden, at listen over information, der skal gives til forbrugeren på forhånd, er for omfangsrig, og at der bør være overensstemmelse mellem informationspligten efter dette direktiv og informationspligten efter skades- og livsforsikringsdirektiverne.

Det nuværende formandskabs kompromisforslag har været drøftet på et møde i Juridisk Specialudvalg.

Forsikring & Pension, Finansforbundet, Forbrugerrådet, Finansrådet og Realkreditrådet tilkendegav, at man på det foreliggende grundlag kan acceptere et kompromis vedrørende harmoniseringsgraden, således at der bliver tale om delvis totalharmonisering, delvis minimumsharmonisering.

Der var blandt organisationerne generel enighed om, at det vil være hensigtsmæssigt at afklare forholdet mellem direktivforslaget og e-handelsdirektivets afsenderlandsprincip, inden direktivforslaget vedtages.

5. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 5. maj 1999 på baggrund af en betænkning, som er udarbejdet af Parlamentets Udvalg om Miljø og Sundhedsanliggender og Forbrugerbeskyttelse, afgivet sin første udtalelse om direktivforslaget. Parlamentet har i udtalelsen fremsat et stort antal ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag.

Hovedindholdet af Parlamentets ændringsforslag er, at reglerne i Kommissionens oprindelige forslag om betænkningstid og fortrydelsesret skal erstattes af regler omtrent svarende til dem, der nu fremgår af formandskabets kompromisforslag.

Betænkningen indeholder et ændringsforslag om, at direktivet skal indeholde en sædvanlig minimumsklausul. Ændringsforslaget opnåede ikke flertal i Parlamentet.

6. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsmæssige konsekvenser af kompromisforslaget

Formandskabets kompromisforslag er udtryk for delvis totalharmonisering, delvis minimumsharmonisering.

Kompromisforslaget vil øge forbrugerbeskyttelsen ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Dette vil ske dels ved den omfattende generelle oplysningspligt, dels ved indførelsen af en almindelig fortrydelsesret, der ikke kun gælder forsikringsaftaler.

Der vil endvidere være behov for at præcisere i aftaleloven, at aftaler, der pålægger forbrugeren bevisbyrden for, at leverandøren ikke har opfyldt sin oplysningspligt efter direktivet, skal tilside-sættes i medfør af reglerne om urimelige aftalevilkår (aftalelovens § 36 og § 38 c).

Kompromisforslagets elementer af totalharmonisering vil medføre enkelte mindre forringelser af det gældende forbrugerbeskyttelsesniveau.

Det vil således være nødvendigt at ændre dørsalgslovens bestemmelse om, at det i alle tilfælde er gratis at fortryde en forsikringsaftale. Endvidere vil dørsalgslovens undtagelse fra fortrydelsesretten for visse korttidsforsikringer, som vedrører en tidsmæssigt begrænset risiko, skulle udvides til at omfatte alle forsikringsaftaler af mindre end 1 måneds varighed.

Endvidere vil det for så vidt angår forsikringsaftaler ikke være muligt at opretholde dørsalgsløvens bestemmelse om, at fortrydelsesfristen i visse tilfælde først regnes fra den dag, hvor forbrugeren får underretning om, at forsikringsaftalen er indgået. Efter kompromisforslaget skal fristen i de pågældende tilfælde regnes fra den dag, hvor aftalen er indgået.

Totalharmonisering af regler om fjernsalg vil generelt have den indirekte lovgivningsmæssige konsekvens, at der på de regulerede områder kun vil være mulighed for at fastsætte mere forbrugerbeskyttende regler ved ikke-fjernsalg, hvis der accepteres et lavere forbrugerbeskyttelsesniveau ved fjernsalg end ved ikke-fjernsalg.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle eller samfundsmæssige konsekvenser.

7. Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. oktober 1998, den 8. april 1999, den 3. december 1999, 7. april 2000 samt den 24. november 2000. Sagen har endvidere været forelagt Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg den 5. november 1999.

Aktuelle notater er fremsendt til Europaudvalget den 23. oktober 1998, den 31. marts 1999, den 29. oktober 1999, den 26. november 1999, den 31. marts 2000 og den 16. november 2000. Grundnotatet er fremsendt til Europaudvalget den 19. januar 1999.